

A Mother Goose Óvodában folyó iskola-előkészítés

Az iskolaérettség nehezen körülhatárolható fogalom, használja a pszichológia és a pedagógia. Általában azok a **testi, pszichológiai (lelki és értelmi)** és **szociális** funkciók tartoznak a fogalomkörbe, melyek meghatározott szintű fejlettsége 6 éves kor körül lehetséges és az iskolai élethez való alkalmazkodás szempontjából megjelenésük szükséges, a sikeres iskolai munkához meglétük elengedhetetlen. Hat éves kor körül változások mutatkoznak a gyermek testi és lelki fejlődésében egyaránt, természetesen minden gyermek egyedi, így a változás időpontja is tág határok között mozoghat. A változást az érés folyamata indítja el, vége 7-8. életévre tehető, ekkor nyugalmi állapot áll be, a gyerek a tanulás által fejlődik, mely visszahat az érésre. A probléma abból adódik, hogy az érési folyamat nem zárul le az óvodás kor végére, a változások viharában kerül a gyermek az iskolába, új környezetbe, ismeretlen emberek közé. Amennyiben az iskolában olyan követelményekkel kerül szembe, melyek meghaladják képességei, kudarc érheti. Az átmenet megkönnyítése érdekében bevezették a rugalmas iskolakezdet, óvodánkban, pedig iskola-előkészítés folyik.

Az iskolai életmódra való felkészítés az óvodai nevelés keretében történő nevelő folyamat, mely megkönnyíti a gyermek számára az iskolai élethez való alkalmazkodást, segíti elérni azt a fejlettséget, melynek következtében a gyermek iskolaéretté válik. Ezt az óvodánkban folyó felkészítő folyamatot, mely mindenkor követi a társadalmi elvárások változását, mutatjuk be az alábbiakban:

Testi fejlettség:

6 éves kor körül alakváltozás következik be, megváltozik a testarány, a test arányosan fejlett, teherbíró lesz, a mozgás összerendezett. A jobb-bal kéz dominanciája stabilizálódik, biztosan mozog a térben, finommozgás-koordinációja erőteljesen fejlődik, megkezdődik a fogváltás, nő a mozgásigény, alvásigény csökken.

Óvodánkban ezt a testi fejlődést segítjük a megfelelő táplálkozással, sok testmozgással, friss levegőn tartózkodással, úszással. A torna-foglalkozások alkalmával igyekszünk minél több mozgásformával megismertetni a gyermekeket, leküzdeni félelmeiket, ugyanakkor kialakítani a cselekvés-következmény átgondolását, kiépíteni józan ítélőképességüket. A foglalkozás alatt akaratlanul is elsajátítják testrészeik megnevezését, megismerik testüket, teherbírást, tisztában lesznek azzal mire képesek és hogy gyakorlással fejlődhetnek. Egyúttal fejlődik izomzatuk, koordinációjuk. A foglalkozás alkalmával érzések is ébrednek bennük, megtanulják hogyan örülhetnek sikereiknek, hogy kezeljék, ha vesztek stb. Persze nem elhanyagolható az együtt játszás, örülés és vesztes szocializáló hatása sem.

Az írás, ceruzafogás szempontjából nagyon fontos a finom motorika, melyet leginkább a kézműves foglalkozások (gyöngyfüzés, tépés, gyurmázás stb.),

különböző ujjgyakorlatok fejlesztenek. Nem szabad erőltetni, a jobb kézzel történő írást, mert ez az agyban lévő funkciók átcsoportosítását követeli, megzavarja a gyermeket fejlődésében. A balkezes gyerekek agyában a funkciók területek máshol helyezkednek el ugyan, de ezen kívül semmiben sem különböznek jobb kezes társaiktól, ne szoktassuk át jobb kézre.

Pszichés-mentális fejlettség:

Az óvodáskor végére megnő az agykéreg kontrolláló és szabályozó szerepe, kialakul az akaratlagos irányítás és az önuralom. Előtérbe kerül a szándékos figyelem, mely 2-3 dologra is kiterjed egy időben, és egyre kitartóbb. Megfigyelőképessége megbízhatóbb. Egyre több kritérium mentén észleli és osztályozza a formákat, tárgyakat. Magabiztosan tájékozódik a térben és időben. Magasabb rendű érzelmek jelennek meg, mint a kötelesség, a felelősség és az elkötelezettség. Erősen csökken a gondolkodás érzelmi telítettsége. Ismereteit a világról és önmagáról képes bizonyos fokig rendszerezni, érthetően és szívesen kommunikál. Érdeklődésére a nyitottság jellemző. Képes lesz alkalmazkodni az elvárásokhoz és normákhoz. Kialakul a szándékos emlékezés, tanulás céljából szándékosan ismételi. Megjelenik a munkaérettség, melyet feladattudat és feladattartás jellemez.

Óvodánkban alapelv, a környezetünk minél komplexebb, mélyrehatóbb megismertetése a gyerekekkel. Foglalkozásaink során tematika szerint új ismereteket tárunk eléjük, melynek következtében az óvoda végére gyermekeink átfogó ismeretekkel rendelkeznek környezetükről: matematikai, fizikai, kémiai, biológiai, földrajzi stb. jelenségekről, összefüggésekről, zenei alapokról, kézműves technikákról, hagyományokról stb.

A matematika területén körüljárjuk a geometriai (sík-térbeli) formákat, tulajdonságaikat, mennyiségekkel, halmazokkal végzünk műveleteket (összehasonlítás, tulajdonság szerinti csoportosítás, kevesebb, több, ugyanannyi), térirányokat gyakorolunk, relációs jelekkel ismerkedünk, mennyiségeket mérünk. Számlálunk 20-ig, sorozatokat készítünk, sorszámokat gyakoroljuk, megismerkedünk a szimmetria fogalmával stb. Óvodában, az életkori sajátosságokat figyelembe véve nem „tanítjuk” a számok írását, de a gyerekek fejlettségi fokához mérten megkezdjük a számkép felismertetését, a mennyiség és a számkép összekapcsolását. Logikai játékokat játszunk.

Ének-zene és vers területén a memória bővítésére egyre hosszabb énekekkel, versekkel ismerkedünk meg, dallamot ismerünk fel kezdőhangról és motívumról, felelgetős játékokat játszunk, zenehallgatás alatt ismerkedünk klasszikus zenével, elsajátítjuk a hangszerek használatát, ritmusérzéklet fejlesztünk, tánclépésekkel az esztétikus mozgásra törekszünk, dallamvonalat mutatunk kézzel és az év vége felé megismerkedünk az öt vonalas kottával.

Verseinket, meséinket dramatizáljuk, melyek közben a gyerekek fantáziája életre kel, szókincsük bővül, kifejezéseik gazdagodnak, kijátsszák magukból félelmeiket. Megismerkednek a bábozással. Iskolásat játszunk.

Környezeti nevelés területén megismerkednek testükkel, érzékszerveikkel, saját fejlődésükkel, a család tagjaival, a közlekedés szabályaival, az évszakokkal, napszakokkal, a természet jelenségeivel, állatokkal, növényekkel, a környezet megóvásával stb. Mindezt játékos formában, beszélgetésekkel, kirándulásokkal, megfigyelésekkel (ezek során következtetéseket vonunk le, pl. fizikai, kémiai tulajdonságokról, jelenségekről) stb. sajátítják el. A témákhoz kapcsolódóan több típusú feladatlapot is megoldunk, melyek fejlesztik koncentrációjukat, munkatudatukat. A feladat megértése, sikeres megoldása érdekében elengedhetetlen a feladattudat és feladattartás fejlesztése, az elterelő késztetések leküzdése. Ezért ezek a feladatok egyre sokrétűbbek, egyre több időt vesznek igénybe, így fokozatosan szoknak hozzá az egyre hosszabb ideig tartó koncentrációhoz. Elsődleges szempont a gyerekek sikerélményhez juttatása ekkor is.

Kézműves foglalkozások alatt fejlődik finom motorikájuk, szépérzékük, megismerkednek formákkal, színekkel, technikákkal, különböző anyagokkal. A gyermek rajza sokat elmond fejlettségi fokáról, érzelmi állapotáról, pszichéjéről. Iskola-előkészítő csoportban törekszünk az arányos rajzra, a valóság visszatükrözésére is, mindezt anélkül, hogy megzavarnánk a gyermek alkotói fantáziáját. Egyes foglalkozásokon az elkészített mintadarab pontos leutánzása a cél, mellyel fejlődik a rész-egész látás, a pontosságra való törekvés, a koncentráció, a térbeli viszonyok meglátása. Mindez elengedhetetlen a későbbiekben pl. az iskolai tábláról való lemásoláshoz.

Szociális fejlettség:

Magában foglalja az önállóságot, megjelenik a közösség iránti igény, a közösségbe való beilleszkedés készsége, a szabálytudat, az érzelmi kiegyensúlyozottság, valamint az együttműködés készsége, nemcsak a társakkal, hanem a pedagógussal is. A munkaérettség szoros összefüggésben van a szociális érettséggel, a gyermek várakozással fogadja a feladatot, örömmel, érdeklődéssel csinálja, spontán, elterelő késztetéseit legyőzi és feladatát sikeresen befejezi. A gyermek szociális magatartása az óvodai közösségi nevelés folyamatában, illetve a családban fejlődik a játék és különböző tevékenységek végzése közben. Ezért fontos számunkra a szülőkkel való napi kapcsolattartás, a gyermeket otthon érő változások ismerete.

Óvodánkban a szociális fejlesztés érdekében, az iskola előkészítés keretében olyan irányított szerepjátékokat, szabályjátékokat (táblajátékok, marokkó, kártyajátékok stb.) játszunk, melyekben a gyerekek kipróbálhatják magukat, olyan, számukra még ismeretlen helyzetekkel ismertetjük meg őket, ahol elsajátíthatják a problémakezelés képességét. Az együtt végzett játék, munka öröme építi közösségtudatukat. Például a saját nevelésű bab, a veteményeskert gondozása növeli kötelesség- és felelősségtudatukat. A személyre szabott óvónői kérések a gyerekekben felébresztik a fontos vagyok a csoport számára és a munkámmal másoknak is segítek érzést, sikerélményhez juttat. Az óvónő

mindenkori viselkedése egyben példát mutat a gyermeknek egész nevelési időszak alatt (fontosnak tartjuk, hogy mindig legjobb tudása szerint az igazság megóvásával járjon el, válaszoljon a gyerekek kérdéseire, ne hitegessen és tartsa be ígéreteit). Óvodánk viselkedési normáinak, szokásainak betartásával fejleszti a gyerekek viselkedését, közösségi helyzetének felismerését. Erkölcsi tartalmú történeteinkkel fejlődik erkölcsi érzékük, kialakul a szolidaritás, együttműködés, mások segítése. Törekszünk a teljes önállóság elérésére, iskola-előkészítő csoportunkban próbálunk cipőt kötni, étkezésnél és tisztálkodásnál a teljes önkiszolgálást elérni, a rend szeretetének kialakítását és a rendes,- esztétikus környezetre való igény megteremtését.

Az iskolaérettség foka vizsgálat segítségével mérhető, azonban ez az óvodáknak nem kötelező, szülői kérésre természetesen óvodánkban elvégezzük.

Kedves Szülők!

Ugyan még csak a középső csoport fél événél járunk, de szeretnénk időben tájékoztatást nyújtani nektek, óvodánk nagycsoportos iskolaelőkészítő munkájáról.

Ennek azért érezzük szükségességét, mert néhány iskola a gyereklétszám folyamatos biztosítására, speciális előkészítő osztályokat is indít. Mielőtt még egy ilyen mellett döntenétek, szeretnénk megosztani veletek az elmúlt évek tapasztalatait.

Eddig a szülők azt jelezték vissza, hogy a nálunk folyó iskolaelőkészítés erősebb, mint ezekben az átmeneti osztályokban. A szakmai szempontok is azt indokolják, hogy gyermekeitek a megszokott, biztonságot adó kis környezetünkben, baráti kapcsolataikban is megerősödve kaphassanak megfelelő útravalót az első osztályhoz. Helyesnek tartjuk azt a magyar oktatási szisztémát, miszerint a gyerekek 3 összefüggő évet töltsenek el az óvoda intézményében, szakemberek szerint is ebből a legfontosabb az utolsó záró, egyben az egész folyamatot is megkoronázó év.

A Köznevelési törvény értelmében 8.§ (1): Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Az iskolaelőkészítés folyamata nálunk személyre szabott, alkalmazkodik az egyéni képességekhez, melynek alapja az is hogy ismerjük, hogy a gyerekek a korábbi években milyen fejlődési fokokon mentek keresztül. Másik lényeges dolog számunkra, a rendszeres szülői párbeszéd.

Hálásak vagyunk azoknak a szülőknek, akik eddig is megosztották a gyerekekkel kapcsolatos problémáikat, az iskolaválasztással kapcsolatos félelmeiket velünk, eddig is hittek bennünk és folyamatosan erősítették munkánkat.

Kérünk szépen mindenkit, hogyha a levelet és a tájékoztatót átolvassátok, a kérdőíveket kitöltve küldjétek vissza lehetőleg postafordultával.(amennyiben lehet), hogy segítsétek tervezési és szervezési munkánkat.

Köszönjük előre is.